

▲ Gerard Olde Hanter bij de Drielandsteen met wapens van Overijssel, Grafschaft Bentheim en Münster. FOTO FRANS NIKKELS

Het abc van het smokkelen door gids Gerard Olde Hanter

Je zou hem gids buiten dienst kunnen noemen. Door het coronavirus leidt Gerard Olde Hanter voorlopig geen gasten rond in Overdinkel. Normaal doet hij dat in een elektrokar, terwijl hij al pratend de mythes van het smokkelverleden van het dorp ontrafelt.

Tim Nijhof

Overdinkel

Met de fotograaf van dienst rijden we naar de grens. Gerard Olde Hanter speelt hier een thuiswedstrijd. Hij werkte in een timmerwerkplaats in het Duitse Nutteln, reisde dagelijks heen en weer tussen twee landen. Met zijn ouders Henk en Lies woonde hij aan de Invalsweg. Bewoners uit die buurt kregen in de jaren 50 een speciale pas waarmee ze de grens over mochten om koffie te halen. „Daar, aan

de Gildehauser Straße, zaten de commiezenhuisjes”, wijst hij. „De commiezen waren strenge douanebeambten. Zeker de Duitse. Gründlichkeit hè? Maar er waren er ook bij die een oogje toeknepen.”

Romantisch stigma

De meest beruchte smokkelaar van Overdinkel? „Hannes Ekkelboom. Wat hij de grens over smokkelde? Alles. Hij nam grote risico's. In 1947 werd hij door een commies in zijn buik geschoten. Hij overleed daar aan. Aan het smokkelen kleeft een romantisch stigma. Onterecht. Veel mensen deden het om te overleven, uit armoede.”

Olde Hanter houdt een verhaal voor twee toehoorders, ongewoon voor hem. Hij is een van de vijf gidsen die groepen van minimaal acht personen elke zaterdagmiddag en op afspraak de mooiste en

meest beladen plekken van Overdinkel laat zien. „Een deel van onze gasten bestaat uit demeterende ouderen uit Overdinkel en Lossler. Voor hen is het een feest der herkenning. Andere gasten komen uit heel Nederland. We rijden naar plekken als De Zandbergen, de Dubbeleweg en het Tiekerveen. Daar werd gesmokkeld.” De kans is klein dat de elektrokar dit seizoen nog wordt gestart. „We kunnen onvoldoende afstand houden in de kar. Daardoor staan we helaas geparkeerd.” De tijd van het smokkelen is voorbij, de grenzen zijn open.

De afgelopen tijd werden vanwege de coronacrisis wel strengere controles uitgevoerd aan de grens. Herhaalde de geschiedenis zich daarmee voor Overdinkel? „Nee”, zegt Olde Hanter. „Ik ging de afgelopen maanden vaak met de fiets de grens over. De controles van de voorbije periode mogen geen naam hebben.”